

personatges

Josefa Puigpelat Rox, La Teresina, practicant del Prat

Una mirada de nen et recompensa tot

La Teresina és un dels personatges més populars del Prat. Són molts els que han passat per casa seva o han rebut la seva visita per tal de rebre les temudes injeccions receptades pels metges. La Teresina va néixer l'any 1926 i va aprendre l'ofici a casa del Dr. Soler pare. La Teresina, que porta aquest nom per voluntat de la seva padrina, l'àvia materna, es diu oficialment Josefa Puigpelat Ros. La Teresina, per a tothom, ens parla de la seva vida i la seva feina.

Com es va iniciar a l'ofici?, quins estudis va fer?

Cap, tots els meus coneixements són pràctics. De soltera treballava a cal Dr. Soler. Llavors va ser quan començà a sortir la penicil·lina, que s'havia de posar cada dues hores, i hi havia molt poca gent que posés injeccions. Les noies que erem a casa del Dr. Soler, la Carmen, una altra noia i jo, ens tornàvem i anàvem a les cases on ens necessitaven.

Quan em vaig casar, l'any 1948, sense voler vaig haver de seguir posant injeccions perquè la gent em venia a buscar a casa, perquè em coneixien de fer cures a casa del Dr. Soler. De tota manera, posar injeccions m'agradava perquè, si no, no ho hauria fet.

Treballar al camp

Abans de les injeccions vostè va treballar al camp

Fins a la guerra es pot dir que vaig anar bé o malament a col·legi, però a partir de la guerra no hi vaig poder tornar. Dels catorze als divuit anys havia treballat a Cal Truco i després a Cal Tereseta. A casa la mare necessitava el jornal cada dia per anar a comprar l'endemà. Quan a la mare ja li començava a entrar a casa una setmanadeta, del meu germà, ell ens agafa un atac d'apèndix en divendres, el dissabte l'operen i el dilluns ja era mort. Va ser el cop més fort que vàrem tenir, perquè jo, la mort del meu pare que va desaparèixer a la guerra, la vaig sentir, amb aquella esperança que vindrà... vas esperant i el temps va passant i tot ho cura. De cal Tereseta m'en vaig anar a Balaguer i vaig estar-hi un any i mig. Allà vaig conèixer el meu marit. A Balaguer vaig treballar en un forn, fins que un dia la meua mare em va telefonar si volia tornar al Prat a treballar a casa del Dr. Soler. A cal Soler, al matí feiem la feina de la casa i a la tarda, a l'hora de visita, ens feien estar al despatx per obrir la porta, ajudar a les cures, i tot allò que fes falta. Quan hi havia les parteres, ajudàvem la Carmen

a netejar-les, aguantar-les a l'hora del part. Allà feiem de tot...

Encara posa injeccions?

Ara se'n posa alguna, però hi ha dies que no se'n posa cap perquè tothom va a l'ambulatori. Però si tinc un encàrrec el vaig a fer, perquè al mateix temps, surto, camino i passejo. Això de poder sortir d'aquesta manera em dona vida.

La imatge de la Teresina és la d'anar sempre corrent amunt i avall amb bicicleta o amb moto...

Primer anava amb bicicleta i després amb Vespino. Un me'l varen prendre al carrer Sant Joaquim. Es va trobar a l'Hospital amb el motor cremat i no es va poder aprofitar. Però, bé, me'n vaig comprar un altre, que també em varen prendre a la porta del Banc de Sabadell. Aquest el van trobar quasi intacte i el vaig portar molt de temps. Ara, com que no tinc gaire feina vaig a peu i així camino, que és molt sa.

Es pot arribar a reconèixer la gent punxant els culs?

Sí, més que per la cara. Jo m'havia trobat amb persones a les quals havia anat a punxar a casa seva i després no conèixer-les quan les trobava pel carrer, perquè tampoc m'hi fixava. Però quan venien a posar-se les

Encara posa injeccions

Després de cada punxada donava uns anissos

últimes injeccions a casa jo deia: aquesta és la mateixa persona que vaig punxar a casa seva...

Què se sent quan hom sap que és la persona més odiada de tots els nens i nenes del poble?

No, no m'he sentit mai odiada pels nens. Jo m'he trobat que, sortint la canalla dels col·legis, tots et miren, riuen i diuen: Mira, la Teresina. I la canalla encara que aquí plorin, quan els veus pel carrer, t'ofereixen una mirada bonica que t'ho recompensa tot. No, la canalla no et mira mai amb odi, encara que alguna criatura, en un moment t'hagi donat una puntada de peu.

Potser perquè després els donava els anissos aquells i així no li tenien mania... D'on va sortir el costum de donar un anís i no una altra cosa?

Perquè un anís no fa mal a ningú. Un caramell o qualsevol altra cosa, els pares podien dir: no, que d'això no en menja o que l'empatxarà; això no fa mal a ningú... Els anava a buscar aquí al costat, hi havia una tendeta, ca la Natàlia, sempre els havia comprat allà, els anissos... Després, quan va plegar la Natàlia, els anava a comprar a qualsevol pastisseria.

I com es pot mantenir el pols ferm a l'hora de punxar quan tens un nen que està amb un atac d'histeria plorant?

Normalment els nens es posen ajaguts a sobre la falda de la mare; llavors jo em posava d'una manera que les cames de la criatura estiguessin darrere meu, perquè no poguessin donar cops de peu. No els feia mal. De vegades les mares no volien entrar i feien entrar el pare. Però jo sempre deia que la mare havia de veure i vigilar el que jo li feia al nen. Em feia ràbia quan la mare es quedava a fora, mira, no ho podia evitar, em feia ràbia, perquè si ella no vigila que li faig a la criatura...

Els homes tenen por

Qui són més valents a l'hora de rebre una injecció, les dones o els homes?

Són més valentes les dones. Els homes tenen tots més por.

El fet que cada vegada s'hagin anat donant menys injeccions, com ho explica?

Avui dia no hi pot haver practicants perquè no es poden guanyar la vida donant injeccions. Les haurien de fer pagar molt cares, i a sobre guanyar-se la vida i pagar autònoms... no podria ser. Jo vaig haver d'anar a l'Ajuntament a demanar feina per entrar a la residència dels avis, perquè només amb les injeccions no podia. Fins als 65 anys vaig fer suplències, quasi sempre a la nit, a la residència d'avis del Penedès de Sant Cosme. Això

em va ajudar a arribar a la jubilació.

Recorda alguna anècdota?

La Nit de Nadal, per exemple, si jo a totes les cases que anava hagués hagut de menjar "polvorons" i beure, hauria arribat a casa ben contenta. Perquè tothom em convidava. Mentre posava injeccions mai no vaig poder veure una pel·lícula sencera. Si anava a l'Artesà o al Monmari sempre em venien a buscar perquè havia de posar una injecció urgent. La porta de casa no es tancava mai. Era sempre oberta, de nit i de dia, per si em venien a buscar. Els que més em venien a buscar eren els serenos. Quan tornava al llit, tenia tanta son que la nit em semblava més llarga.

Jo recordo que vaig acceptar deixar-me punxar quan vostè em va dir que les posava sense agulla. Jo m'ho creia i ja no em feien mai

Llavors amagaves l'agulla amb el cotó; la criatura només veia la xeringa i el cotó i ja es quedava convençuda, com que no em movia del seu costat! Després sempre he procurat que l'agulla no sigui de les més gruixudes, sempre un número més prima.

Maite Besora
Marga Gómez